

پیشگفتار

با سپاس به درگاه ایزد یکتا، آفریننده هستی، و با درود به روان پاک رهبر جهان انسانیت و پیامبر رحمت، محمد مصطفی (ص) و خاندان و یاران او.

به دنبال انتشار کتاب *احوال شخصیه در مذاهب چهارگانه اهل سنت* در مرکز نشر دانشگاهی، بسیار خوشوقتم که تألیف دیگری با همین عنوان، ولی در ابواب دیگر (ارث، وصیت و وصایت) تقدیم علاقه‌مندان کنم. چنانکه در مقدمه آن کتاب نیز یادآور شدم مصطلح «احوال شخصیه» یا اموری که انسان را از دیگران متمایز می‌کند و وی را به عائله‌اش مرتبط می‌سازد نزد فقهای اسلامی معروف نبوده است، بلکه اصطلاحی است قانونی که در نتیجه تقسیم قوانین مدنی بر دو قسم احوال شخصیه و احوال عینیه متداول شده است. احوال شخصیه به شخص انسان و اموری مانند زناشویی و توابع آن از طلاق و عده و نفقه و نسب و میراث تعلق دارد، و احوال عینیه شامل اموری است که علایق مالی را فرامی‌گیرد. در حقیقت، احوال شخصیه، همان‌طور که از لفظ آن مستفاد می‌شود، به مسائلی که با اشخاص ارتباط دارد تعلق می‌گیرد و مسائلی که متعلق به اموال است در دایره احوال عینی است. مسائل مربوط به احوال شخصیه مجموعه مسائل سه‌گانه‌ای را در بر می‌گیرد: (۱) مسائلی که به اهلیت و ولایت بر مال تعلق دارد؛ (۲) موضوعاتی که متعلق به خانواده است؛ (۳) اموری که وصایا و مواریث را شامل می‌شود.

کتابی که هم اکنون فرا روی شما قرار دارد شامل سه باب و سیزده فصل است: باب اول: ارث، در هفت فصل؛ باب دوم: وصیت، در چهار فصل؛ و باب سوم: وصایت، در دو فصل.

در این کتاب هیچ‌گونه اظهار نظر شخصی وجود ندارد و فقط به بیان آرا و دیدگاههای فقهای مذاهب اهل سنت اکتفا شده، و سعی شده است که مباحث و مسائل

آن در قالب عباراتی سلیس و روان و درخور فهم و درک دانشجویان بیان شود. در خاتمه، از دانشمندان و دوستان دانشگاهی انتظار دارم که معایب و نقایص آن را با دیده اغماض بنگرند و نارساییهایی را که در این کتاب مشاهده می‌کنند به اینجانب یادآور شوند؛ باشد که در چاپهای بعدی نسبت به رفع آنها اقدام شود.

سید اسعد شیخ الاسلامی